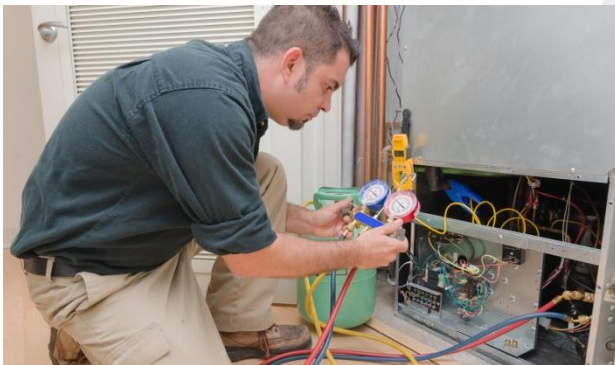

Regionale aanpak Energie opwekking en besparing bij bedrijven

Samenvatting pilot aanpak realisatie zon op grote daken en energiebesparingsmaatregelen bij bedrijven in de regio Gooi en Vechtstreek

Versie 16 november 2020
Kenmerk: 20.0007077

Samenvatting

Ondernemers hebben een grote rol in de CO₂ reductie opgave van de regio. In het kader van de energietransitie ontbreekt het de ondernemer vaak aan een combinatie van kennis, tijd en geld. Bovendien hebben reguliere bedrijfstaken vaak hogere prioriteit. Hierdoor worden kansen onvoldoende benut en stranden initiatieven vaak vroegtijdig. Toch ligt er bij bedrijven een groot besparingspotentieel. Uit actuele cijfers blijkt dat in Noord-Holland slechts 11% van de bedrijven volledig voldoen aan de energiebesparingsplicht van het Activiteitenbesluit Wet milieubeheer (2 juli 2020, Directoraat-generaal Klimaat en Energie). Hierdoor wordt het besparingspotentieel niet benut en zijn de doelen uit het Energieakkoord van 2013 niet gehaald. Gemeenten hebben zich via de VNG aan het Klimaatakkoord gecommitteerd, waarin dit onderdeel een belangrijke plek heeft. Daarnaast zijn grote bedrijfsdaken vaak geschikt voor opwek van zonne-energie (een belangrijke bouwsteen uit de Regionale Energie Strategie). Bescherming van het unieke landschap en het vervallen van zoekgebieden voor wind, leggen de focus op de gebouwde omgeving. Zon op grote daken levert in het concept RES veruit de grootste bijdrage, namelijk 73 GWh verdeeld over 45 ha dakoppervlak. Hoewel zonne-energie bezig is aan een opmars, blijven de meeste bedrijfsdaken voorsnog onbenut. Door in te zetten op doelgerichte ondersteuning en ontzorging, en gebruikmakend van het lokale netwerk, willen we een stevige impuls geven aan de realisatie van zonnepanelen op grote daken in de regio Gooi en Vechtstreek.

Op basis van consultatie met gemeenten, Provincie Noord-Holland, Omgevingsdienst OFGV, Bedrijvenfederatie Gooi en Vechtstreek, Energie Verbonden en diverse organisaties buiten de regio, is toegewerkt naar een aanpak in lijn met de randvoorwaarden uit het voorstel en memo (20.0002815 en 20.0002816) en vastgesteld in het PFHO Milieu & Duurzaamheid op 19 juni 2020. Het resultaat is een door betrokken partijen gedragen deel aanpak voor Zon op grote daken en een deel aanpak voor Energiebesparing bij bedrijven. Deze zijn met elkaar verbonden en versterken elkaar daarmee.

We beschouwen dit project als een pilot voor 2 jaar (2021 – 2022) die we als regio Gooi en Vechtstreek, provincie Noord-Holland en samen met stakeholders uitvoeren. Monitoring, evaluatie en kennisdeling van de aanpak en (tussentijdse) resultaten vormen een belangrijk onderdeel van de pilot. Dit vormt de basis voor het besluit over het vervolg en eventuele opschaling naar andere regio's binnen de provincie Noord-Holland.

Deel aanpak Zon op grote daken

Doel is in deze pilot voor minimaal voor 11 MW aan zonnepanelen een SDE++-aanvraag in te dienen voor een dakgebonden zonnepaneelstelsel (ca. 37.000 panelen, ca. 62 bedrijfsdaken). Dat zorgt voor een CO₂ reductie van 15.600 ton /jaar. De aanpak richt zich op twee doelgroepen:

- Inrichtingen¹ met een KvK-nummer, gevestigd in de regio Gooi en Vechtstreek, die SDE+-subsidie kunnen aanvragen, een dakoppervlak hebben van minimaal 1.000 m² en een (grootverbruikers)aansluiting hebben (of willen nemen) op het elektriciteitsnet van meer dan 3x80 A
- Inrichtingen met een KvK-nummer, gevestigd in de regio Gooi en Vechtstreek, die in 2019/2020 SDE+-subsidie toegekend hebben gekregen om de zonnepanelen daadwerkelijk te realiseren maar dat nog niet hebben gedaan.

Vanuit effectiviteitsgedachte ligt de focus voornamelijk op daken groter dan 1000 m². Bedrijfsdaken tussen 285m² en 1000m² worden ook ondersteund. Bij de start wordt een eerste selectie van bedrijven gemaakt, een afspiegeling van de werkelijkheid met zowel grote als kleinere daken (bijv. historische panden). Bedrijven moeten zich zoveel mogelijk herkennen in deze afspiegeling. De eerste bedrijven fungeren ook als ambassadeur.

¹ Inrichtingen in de zin van de Wet Milieubeheer (bedrijfspannen, kantoren, sportcomplexen, zorgcentra e.d.)

Potentie

Tabel 1 geeft de verdeling van de aantallen daken (>1.000 m²), aantallen zonnepanelen en potentieel op te wekken vermogen per gemeente weer. Dit is een indicatieve potentie. In de concept RES ligt de ondergrens van een groot dak op 285m². Benutten van daken groter dan 285m² en kleiner dan 1000 m² vergroot de potentie uit tabel 1 met 1/3 tot ongeveer 600 GWh (ca. 1450 daken). Een benuttingspercentage van 30% brengt de potentie, in overeenkomst met de RES op 183 GWh (ca. 440 daken).

Data gemeenten Gooi en Vechtstreek - Zon op dak					
Gemeente	Aantal grote daken	Hoeveelheid m2 (2)	Energieopwek (Gwh)	Aantal zonnepanelen	SDE (beschikt/gerealiseerd)
Blaricum	19	40.816	7	12.753	0/0
Gooise Meren	216	457.994	79	143.109	6/13
Hilversum	388	993.429	171	310.418	12/13
Huizen	120	307.017	53	95.935	5/5
Laren	45	101.089	17	31.589	0/2
Weesp	170	472.397	81	147.611	9/4
Wijdmeren	131	243.456	42	76.068	3/2
Totaal:	1.089	2.616.198	449	817.483	35/39

Tabel 1: Data gemeenten Gooi en Vechtstreek – Zon op Dak. Oktober 2020.

Werkwijze (zie figuur 1)

De gemeente en lokale bedrijvenkring zijn samen de afzender van de aanpak. De bedrijvenfederatie, lokale bedrijvenkringen en gemeenten spelen een belangrijke rol in de marktactivatie. Bedrijvenkringen informeren en stimuleren hun achterban via hun bestaande kanalen. Lokaal maatwerk is mogelijk om het bereik bij de ondernemers te vergroten. Voor communicatie en markt-activatie wordt een speciaal plan opgesteld. Door in te zetten op doelgerichte ondersteuning en ontzorging, en gebruikmakend van het lokale netwerk, willen we een stevige impuls geven aan de realisatie van zonnepanelen op grote daken in de regio. Ondernemers worden professioneel en onafhankelijk geadviseerd en ondersteund bij realisatie van een zonnedak. De ondernemer wordt geholpen met business cases, SDE-aanvraag, technische en financiële vraagstukken en met de aanbesteding bij (lokale) installatiebedrijven. De ondernemer kan kiezen uit 5 verschillende business cases waarvan 2 proposities van de lokale energiecoöperatie. Monitoring, evaluatie, kennisdeling van de aanpak en (tussentijdse) resultaten vormen een belangrijk onderdeel van de pilot. We evalueren de aanpak op basis van behaalde resultaten en opgedane ervaring laatste kwartaal van 2022. Eind 2022 neemt PFHO Duurzaamheid eind 2022 een besluit over het vervolg.

Versterking positie energiecoöperaties

Via de regionale aanpak Zon op grote daken worden de lokale energiecoöperaties goed in stelling gebracht, worden hun proposities aan alle deelnemende ondernemers voorgelegd en de kans om grote daken vol te leggen met behulp van SDE+ of de postcoderoosregeling² (officieel de Regeling verlaagd tarief geheten) sterk vergroot en biedt het daarmee de kans zelf structureel inkomsten te genereren en lokaal duurzame elektriciteit te kunnen leveren aan hun leden.

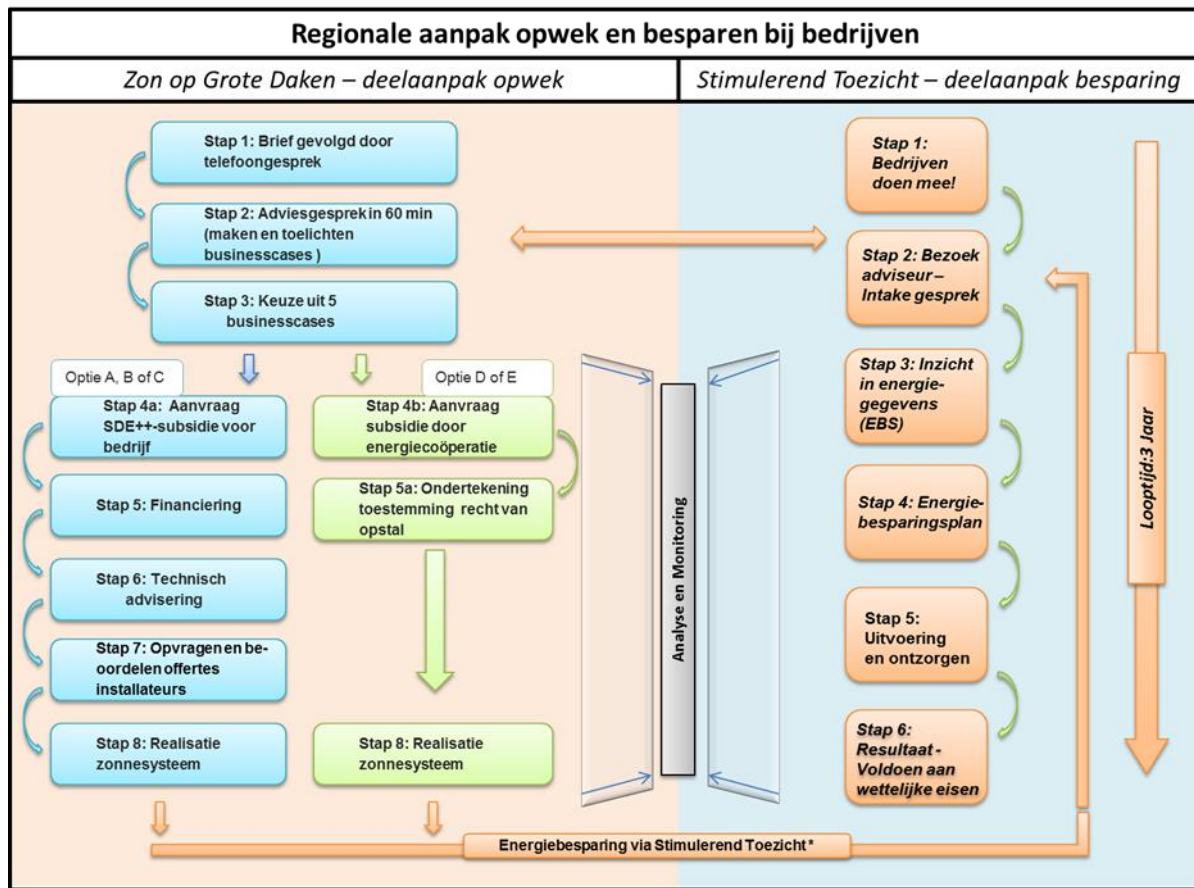
Deel aanpak Energiesparing bij bedrijven

Huidige situatie

90% van de bedrijven voldoet niet volledig aan de energiebesparingsplicht (DGKE, 2 juli 2020). Daarmee blijft er een groot potentieel voor besparing over. Hilversum is de enige gemeente in de regio die op dit moment de taak van toezicht en handhaving op de energiebesparing zelf uitvoert. De gemeenten Gooise Meren, Huizen en Weesp hebben een extra opdracht aan het OFGV gegeven voor een pilot met Stimulerend Toezicht. In de periode van 2020 tot 2022 worden voor Gooise Meren en Huizen en Weesp, respectievelijk 100 en 50 bedrijven gecontroleerd door het OFGV. Blaricum, Laren

² De postcoderoosregeling wordt in 2021 te willen vervangen door een nieuwe subsidieregeling. Energiecoöperaties en VvE's kunnen straks subsidie aanvragen voor zonnedaken van 15 tot 300 kilowattpiek.

en Wijdemeren controleren bedrijven niet op de energiebesparende maatregelen. Met de huidige inspanning op het gebied van energiebesparing bij bedrijven binnen de regio worden de afspraken uit het Klimaatakkoord niet gehaald. Om werk te maken van deze afspraken en invulling te geven aan de ambitie in de concept RES Noord-Holland Zuid om flink in te zetten op besparen, is intensivering van toezicht en handhaving noodzakelijk

Figuur 1: Overzicht van deelaanpakken Zon op Grote Daken en Energiebesparing.

Potentieel

Omschrijving	Blaricum	Gooise Meren	Hilversum	Huizen	Laren	Weesp	Wijdemeren	Totalen (Regio)
Totaal aantal bedrijven	319	3.119	4.466	1.277	620	1.268	1.260	12.329
Aantal informatieplichtig	60	421	792	259	63	299	192	2.086
Aantal E-loket rapportages ingediend	9	100	238	57	24	45	33	506
Aantal rapportages ingediend waarvan informatieplichtig	5	72	186	44	14	36	21	378
Schatting kWh verbruik	12.479.109	76.340.864	178.961.216	45.419.443	13.619.861	61.400.364	28.212.516	416.433.373
Potentieel 25% besparing (kWh)	3.119.777	19.085.216	44.740.304	11.354.861	3.404.965	15.350.091	7.053.129	104.108.343
Schatting gasverbruik (Nm ³)	2.088.791	9.003.066	21.646.397	4.750.757	1.649.814	6.999.728	3.461.043	49.599.596
Potentieel 25% besparing (Nm ³)	522.198	2.250.767	5.411.599	1.187.689	412.454	1.749.932	865.261	12.399.900
Besparing CO ₂ op elek. gebruik (kg)	1.481.894	9.065.478	21.251.644	5.393.559	1.617.358	7.291.293	3.350.236	49.451.462
Besparing CO ₂ op gas gebruik (kg)	983.821	4.240.444	10.195.453	2.237.607	777.062	3.296.872	1.630.151	23.361.410
Totale CO ₂ besparing (kg)	2.465.715	13.305.922	31.447.097	7.631.166	2.394.420	10.588.165	4.980.387	72.812.872

Tabel 4: Potentieel voor energiebesparing in gemeenten Regio Gooi en Vechtstreek.

Tabel 4 geeft de potentie voor energiebesparing per gemeente in de regio Gooi en Vechtstreek weer (OFGV, mei 2020). Het laat zien hoeveel bedrijven binnen het bereik van de aanpak vallen, hoeveel bedrijven voldoen (deels) aan wettelijke eisen, het energiegebruik, de besparing in energie én CO₂.

Werkwijze Stimulerend Toezicht (zie figuur 1)

De aanpak ondersteunt ondernemers bij het doorvoeren van de verplichte energiebesparende maatregelen. De OFGV biedt een packagedeal waarin een energieadviseur, na intake gesprek, de ondernemer meeneemt in het proces om tot energiebesparende maatregelen te komen. Allereerst door inzicht te bieden in de besparingsopgave (via o.a. een Intake-App en een EBS). Middels deze tools worden o.a. de Erkende maatregelenlijst energiebesparing (EML), kosten en terugverdientijden direct bekend. Er is de mogelijkheid deze data toe te sturen aan RVO (i.k.v. informatieplicht). Vervolgens wordt een energiebesparingsplan gemaakt, ontvangt de ondernemer ondersteuning bij uitvoering en waarborgt de OFGV continue analyse en monitoring. De knelpunten zoals eerder genoemd worden hiermee wegenomen. Stimulerend Toezicht is geen adviestaak. Wanneer het bedrijf om advies vraagt, beperkt de OFGV zich tot het wettelijk deel van deze adviestaak. Het doel is 3 jaar na start van ST 20 á 25% energiebesparing te realiseren bij bedrijven.

Noord-Hollands energiebesparingsakkoord

De provincie Noord-Holland wil samen met de gemeenten de afspraken uit het Klimaatakkoord nakomen. Begin 2021 organiseert zij het bestuurlijk energiebesparingsberaad Noord-Holland waar een provinciaal energiebesparingsakkoord wordt gesloten. Doel is in 2025 100% van de energierelevante bedrijven te laten voldoen aan de informatieplicht. Er wordt uitgegaan van een vierjaarlijkse controle op de energiebesparings- en informatieplichten bij alle bedrijven. De provincie en gemeenten faciliteren de invoering van 'stimulerend energietoezicht' door de omgevingsdiensten. Gedeputeerde Edward Stigter heeft deze plannen toegelicht tijdens het portefeuillehouder overleg Milieu & Duurzaamheid op 23 oktober jl.. Provincie is bereid een deel van de kosten voor haar rekening te nemen.

Koppeling tussen energieopwek en -besparing

Uniek aan de aanpak is de koppeling tussen energie opwek en besparing (Stimulerend Toezicht) Stap 1 tot en met 8 creëren een vertrouwensband ontstaan tussen ondernemer en adviseur. Het bewustzijn van het energieverbruik groeit door monitoring van de opbrengst van het zonnestelsel. De ondernemer zal ontvankelijker zijn voor de mogelijkheden van energiebesparing. De adviseur verstrekt informatie met als doel dat de OFGV de ondernemer mag benaderen voor een afspraak over Stimulerend Toezicht. Andersom geldt dat vanuit Stimulerend Toezicht (energiebesparing) ondernemers worden geholpen bij het voldoen aan de uit de Wet Milieubeheer. Hoewel het plaatsen van zonnepanelen geen wettelijke taak is, kan de toezichthouder van de OFGV tijdens het bedrijfsbezoek bepalen of het bedrijfsdak geschikt is voor zonnepanelen. De ondernemer wordt gewezen op de kansen voor zonnepanelen op dak en gevraagd of hij/zij benaderd wil worden voor ondersteuning vanuit de gemeenten/bedrijvenkring. Deelnemende bedrijven zijn waarschijnlijk bereid niet wettelijk verplichte maatregelen (zon op dak) of met langere terugverdientijd te nemen.

Begroting

De uren voor advisering en ondersteuning van de ondernemer kunnen in rekening worden gebracht indien het zonnedak is gerealiseerd. Deze kosten worden meegenomen in de business case. De advisering en ondersteuning is 'no cure no pay'. Uren die uiteindelijk niet leiden tot realisatie van een zonnedak en uren voor projectleiding en communicatie worden gedragen door de gemeenten en de provincie. Voor de uitvoering van stap 1 t/m 8 worden door de Regio Gooi en Vechtstreek deskundigen ingehuurd op het gebied van de energiemarkt en business development en die de taal spreken van de ondernemer.

BEGROTING Zon op grote daken 2021 -2022

	Uitgaven	Inkomsten
Projectleiding	€ 40.000	
Business development	€ 175.000	
Communicatieadviseur	€ 50.000	
Communicatiemiddelen	€ 25.000	
Bedrijven		€ 130.000
Provincie		€ 80.000
Gemeenten		€ 80.000
TOTAAL	€ 290.000	€ 290.000

Gemeenten	Aantal grote daken	2021	2022
Blaricum	19	€ 698	€ 698
Gooise Meren	216	€ 7.934	€ 7.934
Hilversum	388	€ 14.251	€ 14.251
Huizen	120	€ 4.408	€ 4.408
Laren	45	€ 1.653	€ 1.653
Weesp	170	€ 6.244	€ 6.244
Wijdmeren	131	€ 4.812	€ 4.812

Tabel : Kostenverdeling per gemeente op basis van aantal grote daken (> 1000 m2)

De kosten voor invoering van Stimulerend Toezicht zoals bedoeld in het Energiebesparingsakkoord, en de provinciale financiële bijdrage, wordt in het eerste kwartaal in 2021 bekend. De kosten voor Stimulerend Toezicht bedragen €1.200, - per bedrijf, een besparing t.o.v. reguliere energiecontrole á €2.000, - per bedrijf.